



Nro. 3.

**A' FELS. AUSTR. CSASZÁR, ES AP. KIRALY,  
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.**

Indúlt Bétsből, Kedden September 5-dik napján,  
1809-ik elztendőben.

Magyar Ország.

**A'** Budai tudósítások szerént, Fels. Urunk kedves testvér öttsei Rejner, Lajos és Rudolf Eö Csász. Eö Herczegségek, a' múlt Kis Asszony Havának 24-ik napján Tatába, a' Fels. Császárné 's koronás Királyné tiszteletére menvén, Eö Felséggel együtt Ludovika napját meg inneplették.

A' múlt holnapban a' Sz. János fővetele napján esni szokott Pesti vásár igen népes vólt mind az adókra mind a' vevökre nézve. Minden fabrikabeli portékáknak és kézmiveknek rendkívül való nagy keletek vólt, úgy annyira, hogy a' vásár előtt esett hétnek végén már semmi portékát találni nem lehetett. Hogyha Austriából, Cseh Országból, és több

Austriai Birodalomhoz tartozó Német tartományokból oda több kereskedők mentek volna, ezen utolsó Pesti vásárhoz, a' múlt esztendőbelieket még csak hasonlítani sem lehetett volna.

### Nagy Britannia.

A' Londoni ministerialis újság levelekben az Ángliai kikötőhelyekből Julius 25 ik napján kivezett hajóseregnek száma 36 linea hajókra, 95 fregatokra 's korvettekre, és 200 ágyuzó hajókra, 40,000 matrozokra, és 50,000 kifizálló hadi emberekre tétetik. Meg tartásra méltó dolog, hogy ezen hajóseregnek kivezését követett napon, az Áustriai és Frantzia armádiák közt, Julius 12-ik napján Znaimban kötött fegyverszünésnek hire Londonba is meg érkezett, és rendkívül való érzékenységet szerzett az oda való Publicumban. Mit akarnak, úgymond, most már ministerjeink? Mitsoda végek van ebben a' nagy expeditióban, minekutánna a' leg főbb véget el mellőzték volna? Ez a' nagy expeditio 5 millio font sterlingjében (55 millió forintjába) került az Ángliai Statusnak, ezen a' summa pénzen 50 hadakozó hajót lehetett volna építtetni, 's azokkal a' Vliessingai hajósereget, hogyha az előbb vagy később a' nagy tengerre kivezni mérefzlett volna, elfoglalni.

Valamint ezen nagy expeditiora, úgy más ehez hasonlókra tett költségeit az Ángliai Ministeriumnak vég nélkül valónak, és ollyannak tartják a' ministeriummal ellenkezők, mellyeknek terhe alatt előbb vagy később le kell a' nemzetnek rogygyanni. Egy Ánglia Országai Zsurnál, melly the Englishman n tzim alatt adattatik ki, 900 millio font ster-

lingre (5400 millio tallerra, vagy 8100 millio forintra,) teszi azt a summa pénzt, melyet Anglia a Frantzia revolutiónak kezdetétől fogva költött.

A Bécsi Diariumnak Augustus 29-ik napján költ 119 ik darabjának utolsó lapján következő jegyzés található a Pétersburgi Csász. és Londoni Kir. udvaroknak egymás eránt való idegenségekről: A Pétersburgi tudósítások (igy szól a Star tzimü Londoni újság leveleknek 16 dik Augustusi darabja) még most sem láttatnak kedvezők lenni. Kevés reménység lehet ahoz, hogy Sándor Császár a maga politikai alkotmányát még változtassa. Az ott lévő Frantzia Csász. követ a Vicentzai herczeg (Marsal Caulaincourt) és az Orosz Csász. első minister Romanzow szüntelen körülötte vannak, és senki is, a ki a Frantzia részen nintsen, hozzája nem közelgethet. Az Anglia Országi portékáknak oda való bévitelekét meg tilalmazó parancsolat a Balthicum tenger kikötő helyeiben kiváltképen Rigában igen szorossan meg tartatik. Azonban még is szerentsések voltak ebben a tengerben a mi hajóink, számos hadi eszközökkel és eleséggel meg rakott Orosz hajókat foglaltak el. A mi Sir James Saumarez kormánya alatt lévő hajóseregünk fel's alá járkal a Kronstadti kikötő hely előtt (Finnlandiában); az Orosz 12 linea hajókból álló hajósereg olly helyre vette magát a város háta megett, hogy tellyes lehetetlenség legyen azt ott meg támadni.

Egy Neuyorki Zsurnál azt hirdeti, hogy a Pacificus nevezetü hajó oda olly hirt vitt, hogy azt a meg egyezést, melyet Lord Erskine az északi Ámerikai Respublikával szerzett vala, helybe

nem hagyták az Ánglusok, hanem hogy sok olly változásokat és kifogásokat tessenek légyen abban, mellyek azon köz Társaság hasznával ellenkeznek; következésképen, hogy azok a' pompás készületek, mellyek az Angliával való kereskedés vissza állításának meginnepeltetésére tétetődtek vala, felbe hagyatták. Melly dolgon a' Congressus meg bořzonkodván, az Angliával való kereskedést meg tilalmazó törvényeket ismét elővette, meg újította. Már is helybe hagyta a' Congressus azt a' planumot, melly fzerént az Északi - Ámerikai kikötő helyeknek fegyverkeztetésekre 750,000 dollárok fognak fordíttatni.

### Hollandia.

Az az Ánglus nagy hajósereg, mellyről fellyebb emlékeztünk, Julius 30-ik napján jelent meg a' Zelándiai tenger partok előtt, a' mellyenn vólt hadi nép a' Schouweni és Walchereni szigetekbe a' szárazra ki szállván, azokat el foglalták, és Vliessinga városát 's kikötőhelyét mind a' szárazon mind a' vizen körülvették, 's bézártak. Azok, a' kiket a' Hollandus seregek közzulök el fogtak, azt beszél-lik, hogy a' Znaimi fegyverfzünésnek hire Londonba meg menvén egy nagy Kabinetbeli tanátsgyülésben azt végzették a' ministerek, hogy ne északi Német országba, hanem inkább Hollandiába, nevezetessen a' Zelándiai szigetekbe szállyanak ki azon hajóseregen lévő hadi népek, és ha lehetséges lehet, a' Vliessingai kikötőhelyben lévő egyesült Franczia-Hollandiai hajó sereget vagy el rabolják, vagy úgy öfzve törjék, hogy annak senki hasznát ne véhesse; de mivel ez az egyesült hajósereg jókor a'

Schelde vizébe vonta magát, és akként meg van erősítve, hogy ahoz semmi ellenséges hajó nem férhet, ezen végeket még ekkorig el nem érhatték.

Erről a' Hollandia Országhoz tartozó tartományról, Zelandiáról, egy közönséges Zsurnálban illy jegyzéseket olvasunk: „Minden Zelándiai szigetek alacsony fekvésűek, a' száraz felől magas töltések van körül véve, a' tenger vizének rea való rohansától pedig homok hegyektől védelmeztetik. A' töltések alól közönségessen 45 lábnyom szélességűek, felső részeken két szeker egymás mellett bátran el mehet. A' Zelándiai töltéseknek első alkotmánya 34 Hollandiai tonna aranyba (mintegy negyedfél millió forintba) került. Az a' föld, melly ezt a' mesterséges töltést bé keriti, vagy bé foglallya, igen termékeny, tiszta buzát, és pohánkát bőven terem, igen szép legelője van, hanem tüzi faból szükséget lát. Kilentz városai, 105 falui vannak, és 15 vagy 16 szigetekből áll, mellyek közt leg nevezetesebbek a' Valchereni, Bevelandi, Toleni, és Schouweni szigetek. Lakosi igen jó hajós mesterek. A' Walchereni szigetnek napkelettől napnyugotra négy órani járó föld a' hosszága, valamivel kevesebb a' szélessége. Fő varosa Middelburg, mellynek 15,000 főre mennek a' lakosi, 's ennekelötte való időkben, Amsterdam és Rotterdam után, leg főbb kereskedő város vólt Hollandiában. Vliessingen a' Schelde folyóviznek napnyugoti torkánál fekvő erős város; kikötő helye, mellyet 1688.ik esztendőben tulajdon költségeken építettek a' Zelándiai Rendek, 1700 öl hosszágú, 200 öl szélességű, mellyben 80 linea hajó könnyen el férhet; lakosinak száma 8000-nél töbre nem megyen. Veere,

mellyet mingyárt eleinte el foglaltak a' szárazra kiszállott Brittusok, Vliessingennél kissebb is, erőlenebb is, a' Scheldének napkeleti partyán, annak torkától nem messze fekszik. Több 's apróbb városai is vannak, nevezetesebbek **A r n e m u y d e**, **W e s t - k a p e l l e**, és **D o r n b u r g**. A' Bevelandi sziget, minden Zelandiai szigetek közt legnagyobb, és legkisebb, mellynek fő városa **G o e s**. A' többit el halgatjuk, mint kevesbé nevezetes szigeteket.

A' 7-ik Augustusi Rotterdami tudósításoknak foglalattya a' következőkből áll: „Azaz egyesült Frantzia - Hollandiai hajósereg, melly a' Vliessingi kikötőhelyből a' Schelde vizébe vontta magát, hét **Fr. linea** hajókból, négy Hollandiai **linea** hajóból, és számos fregatokból, Corvettekből, 's Kutterekből áll. E' két egyesült hajó seregek kormánya **M i s - s i e s s i** Admirálra van bízva, a' ki egy igen bátor és a' tengeri dolgokban nagyon jártas vitéz ember, a' ki minden erejét és tehetségét arra fogja fordítani, hogy az ő reá bízott hajósereg az ellenség kezébe ne essen, mellyet másként meg sem támadhatnak a' Brittusok, hanem ha egész Zelandiát el foglalják, és a' Schelde vizének egyik vagy másik partján Antverpia felé fel marsiroznak, és a' Lilloi 's Waspesi erősségeket tüzes golyóbisokkal öfzve rontják.

Mivel a' Zelandiai határoknak fedezésekre minden Amsterdamban volt katonaság onnan ki marsirozott: arra való nézve a' Király parantsolatjához képest, minél előbb lehet, 10 ezer nemzeti gárdisták fegyverkeztettetnek fel. Illy rendelés tétetődött az Ország egyéb tartományaiban is, ne hogy azokban is próbat tegyen, és ki szálljon az ellenség,

és mindenütt nagy buzgóság 's készség tapasztaltatik a' lakosokban hazájoknak a' közönséges ellenség ellen való hathatós védelmezésére. A' 10.ik Augustusi Leydai tudósítások fzerént, Berg - op - Zoom mellett gyűlnek öfzve a' Hollandiai hadi seregek, mellyek már is 35 — 40 före nevedtek, a' Schelde vizének mind a' két partját bé ülték, hogy annál fogva a' Missiessi Admirál kórmányára bízott hajó sereget egész erővel védelmezhessék. Ennekfelette a' Schelde folyóviznek innenső és tulsó részein, sok környékben a' viz tsatornák felnyittattak, és a' száraz föld vizzel bé borítatott. A' Hollandiai Rabbinusok az Ország védelmezésére halgatóikat nagyon buzdityák, van is szavoknak fogantaja, mivel a' fegyverfogásra alkalmas Zsidó ifjak, önként seregbe állanak, de minekelötte táborba szállanak, a' Zsinagogákban magokra áldást mondatnak a' Rabbinusok által. A' Hollandiai tengeri és hadi dolgokra ügyelő minister is egy gyökeres hirdetményt tétetett közönségessé, mellyben arra serkengeti a' nemzetet, hogy öseinek nyomdokit követvén, hazájoknak védelmezésére készek legyenek, és fegyvert fogván üzzék vissza a' tengerre a' szárazra ki szállott ellenséget.

Admirál Missiessi, a' mint a' 10.ik Augustusi Brüsseli tudósítások tartják, nagyobb bátorságnak okáért, a' kórmánya alatt lévő hajósereg eleibe, a' Schelde vizén kereftül kossul 100 ágyuzó hajót állított ki, mellyeknek mindenikén egy egy 24 fontos ágyú vagon. Egy más ágyuzó öfztály a' déli Bevelandi szigetben lévő Batsi erősségnek ostromlásában foglalatoskodik, (mellyet Hollandiai Generál Bruce, születésére nézve Skotziai fi, illen-

döképen nem védelmezvén, sőt egy puska lövést sem tévén, önként által adott az ellenségnek) és a' mint hallatik, az abban vólt 1500 főből álló Ánglus katona őrizet fegyverét le rakni kénytelenítettett.

I. Lajos Napoleón Hollandiái Király minden Antverpia mellett öszve gyült Fr. és Hollandus hadi seregeknek kórmányát maga vette kezére. Ezek a' seregek hat osztályra vannak fel osztatva, és a' mint az Amsterdami levelek tartják, semmit sem kívánnak annyira, mint a' Brittusokkal való verekedést. A' múlt Augustus kezdetétől fogva 40,000 ember ment Frantzia Országából Hollandiába, ki gyalog, ki szekeren, a' mint tudniillik a' szoros környülállások kívánták, Minden nagyítás nélkül el lehet mondani, a' mint ugyan azon Amsterdami levelek erősítik, hogy az egyesült Frantzia Hollandiai Ármádia, melly a' Schelde vize mellett öszve gyült, a' nemzeti gárdistákat is oda számálván, 100 ezer emberre reá megyen, az ellenséges ármádia pedig 45,000-nél többől nem áll.

Rotterdámból August. 11-ik napján. A' Vliessingeni 8000 főből álló Hollandiai katona őrizet a' múlt Augustus havának első napjaiban egy-néhányszor kitsapott, és olly hátra nyomta az ostromló ellenséget, hogy ez egyetlen egy bombit sem vethetett bé a' városba. A' tenger felől sem fzerentsésebbek, mivel mihelyest valamelly nagy hajóval oda közelgetnek, azonnal tüzes golyobisok repülnek arra, ha pedig apróbb ágyuzó hajókkal mennek a' város felé, a' nagy agyukból úgy meg rongáltatnak, hogy kénytelenek vissza fordulni. Az oda fél óránira fekvő Breskensi batteriák is sok kárt okoznak a' Brittusoknak.



## Nápoly Ország.

Az Ánglusoktól el hagyatott Procidai sziget (igy szólnak a' 26 ik Juliusi Nápolyi tudósítások) ismét meg rakatik fegyverrel, és rövid idő múlva leg jobb védelmező állapotban fog lenni. Néhány napoktól fogva olly hir szárnyal Nápolyban, hogy az Ánglusok az Angliai Király nevében Szicilia Országot el foglalták volna, és hogy a' Palermói Kir. udvar Londonba fogna lakni menni. Annak, hogy az Ánglusok Nápoly országba nem bődögülhettek, a' Palermói udvart teszik ők okáúi, melly őket avval ketsegtette, hogy mihelyt oda kifzállanak, leg ottan a' lakosoknak fele is melléjek áll. Második okául teszik azt, hogy Ánglus Generál Stuart a' Szitziliai Kir. herczeggel Leopoldal meg nem egyezhetett. Ez az ifjú herczeg, a' kit győzedelmekkel ketsegtettek az Ánglusok, magánossan, és egy közönséges szállító hajón tért vissza Palermóba.

Bizonyosnak mondatik (igy szólnak továbbá a' Bécsi Diárium szerént a' Nápolyi tudósítások), hogy az Ánglus hadi seregek Szitziliába vissza mentek, és hogy tsak két regement küldetett azokból a' Máltai szigetbe. Az Ánglus Agensek azt hirielik Kalabriában, hogy nem olly feltétellel mentek legyen ők oda, hogy az ott lévő haramjákat óltalmok alá vegyék, hanem inkább, hogy őket onnan ki üzzék, és a' Kalábriai lakosokkal való kereskedést helyre állítsák, 's előmenetelesítsék. Azonban tagadhatatlan dolog, hogy nyóltz hólnap alatt 600 tsapongó embert vettek zsóldjokba, hogy fegyverrel, tábori eszközökkel, és pénzel segítették őket, és hogy azok a' haramják, a' kik lopással és pré-

dalással élnek, és a' lakosok életüknek sem kedveznek, nállok, 's hajóikonn menedékhelyet találhatnak.

### Északi Nemet Ország.

A' Fels. Prussziai Király születésének napja, Augustusnak 3-ik napján sokféleképen meg innepeltetett. Herczeg Ferdinánd, néhai II. Fridrik nagy Királynak még életben lévő testvér öttse délben nagy vendégséget adott, a' következett napon, különbkülönbféle helyeken 3000 szegények vendégeltettek meg. A' bé következett este az egész város ki volt világositva. A' Berlini, sőt az egész Prussziai Birodalombéli lakosoknak fő kívánságok a' közönséges és állandó békességben, és a' Királyi familiának szokott rezidentziájában leendő visszamenetelében határozódik.

L' Estocq és Tauenzin Prusszus Generálisok előbbi hivataljaikban ismét vissza tétetődtek, az elsőbb mint Berlin városának Gubernátorja, az utólsóbb pedig mint a' Brandenburgiai hadi seregeknek brigadiros Generálja. Ellenben Neander, Kapitány, a' ki a' Jénai véres verekedésben az ágyukat szükségtelenül el hagyta, egy esztendeig való várbeli rabságra itiltetett.

A' Fels. Szakfzoniai Király, a' múlt Augustus 11-ik napján Drézdába vissza ment, az oda való jó Királyokat felettébb szerező lakosoknak ki mondhatatlan örömökre. Ebből az örvendetes történetből azt itili a' Drézdai Publicum, hogy az Austriai és Frantzia ármadiák közt többé semmi ellenségeskedés nem leszen, különben vagy Lipsiában, vagy Weiszenfelsben maradt volna a' Királyi familia.

Minekutánna sem Szakfzonia, sem Wefzfália országokban nem böldegulhatott, és követöket nem kaphatott volna a' Braunsweig Oelsi herczeg, a' mennyit képzelt vala magának; minekutánna az egyesült Hollandiai és Westfáliai Királyi hadi seregek az ő fekete légióját nyomba üzték volna; végre ő is bátorságosabb menedékhelyet keresett magának, és az ő hivségében még maradt vitézeinek, és a' múlt Augustusnak 6. ik napján a' Weser folyóvizben talált hajókat el foglalta, az azokon vólt portékákat a' vízbe hányatta, és maga népével együtt Bráke és Elsfleth közt azokra szállván, Angliába ment. A' corpusánál lévö lovakat rész fzerént el ajándékozta, rész fzerént óltsó árron el adatta. Az Albis folyóvizének torkánál tsinált batteriákból (földbástyákból) eleget ágyúztak hajói után, de utól nem érheték, és minekutánna a' tágas tengerre ki ért volna, semmit sem árthattak néki. Egyediül két bagazsiás hajóit fglalhattak el a' Wésér folyóvizen a' Dánusok. Katonái 60,000 font húst, és ugyan annyi font kenyeret requiráltak Brémában, egyébként senkinek vagyonját erőfzakkal el nem vették. A' Westfáliai katonaságnak előjáró tsapatja 50 embert és egy haubitzát fogott el töllök. Az Oelsi herczeg Uhlanusainak sem lévén a' nagy sietség miatt elegendö idejék a' hajókra való szállásra, a' közel lévö erdökbe vették magokat, de ott is ki vadásszák oket a' Westfáliai katonák.

### O r o f z B i r o d a l o m.

I. Sándor Császár Finnlandiai utjából, a' hová, a' múlt Sz. Jakab Havának 18. ik napján, az ott tartott Ország gyüllesnek bé rekesztésére ment vala,

keves ideig tartott ott való mulatasa után, Pétersburgba, még azon hólnapban az egész Csász. Ház. nak, és a' Publicumnak öröme, fzerentséssen vissza ment.

A' Pétersburgi udvari újság leveleknek első Augustusi darabjában illy tudósítás fordul elő a' fekete tengerben lévő orosz hajóseregről: „A' Fényes Porta birodalma alatt lévő Cirkassziusok, a' Muzulmannoknak ingerlésekre, nagy számmal a' Kubani hegyeken az Orosz földre által menvén, azt tüzzel vassal pufztították, a' magokat védelmezni nem tudó lakosokat elhúrtzolták, és új Ruffziába rohanni igyekeztek. Traverse, a' fekete tengerben lévő Orosz hajóseregnek fő kórmányozója egy osztály sereget hajókra szállítván azt az Anapai erősség mellett a' szárazra ki szállította, melly azonnal nagy tüzet adott arra, és az abban lévő Cirkassziusokat abból ki üzte, 's tovább kergette, és mivel magokat megadni nem akarták, őket megtámadta, 12,000-et közülök megvert, széllyel szórt, és több helységeiket felgyújtatta, 's végtére egy hirdetményt küldött a' nevezett Orosz Admiral hozzájok, mellybe a' Cirkassziusokat arra intette, hogy magokat tsendesen, és mint jó szomszédokhoz illik, békességesen visellyék; mellyet hogyha mivelnek, az Orosz Császár védelmezésére támaszkodhatnak; ellenben ha ismét ellenségeskednek, méltó jutalmát fogják orosz magok viseleteknek venni.

### S v é c z i a O r s z á g.

XIII. Károly Sveciai Királynak ezen méltóságába lett béiktatása, és a' nemzetnek meg hódolása, Stokholmban, a' múlt Sz. Jakab Havának első

napján ment végbe Ez a' Fejedelem 1748-ik esztendőben, Octob. 7-ik napján született, néhai III. Gustáv Királynak testvér öttse, vólt Südermannlandiai herczeg, és Svétzia Országának fő Admirálja, IV. Gustav Adolf Ex-Királynak egy néhány esztendőig vólt nevelője és helytartója; felesége Hedviga Ersébet Sarlotta, Fridrik August Holstein Oldenburgi herczegnek leánya. Ez a' Fejedelem, tudniillik 13-ik Károly mostan uralkodó Svéciai Király mind fzemélyes virtusai, mind azon országnak egynéhány esztendőig való bölts igazgatása által olly nagy kedvességet nyert magának a' nemzetnél, hogy IV. Gustav Adolf Királynak országló székétől, a' múlt Martziusban lett meg fosztatása után elsőben Ország igazgatójává, azután Királyává választatott, és Junius 29-ik napján meg is koronáztatott. Az ezen alkalmaságra készített emlékeztető pénznek egyik oldalára a' Király neve, a' másakra az ő symboluma van mettzve. A' neve így adatik elő: Carolus XIII. Svecorum, Gothorum, et Wendorum Rex, coronatus 29-a Junii 1809, az az, 13-ik Károly, a' Svékusoknak, Gothusoknak és Wendusoknak Királya, megkoronáztatott Sz. Iván Havának 29-ik napján, 1809-ik esztendőben. Symboluma ebből áll: Felicitas populi maxima mea lex esto, az az, a' Nép boldogsága leg főbb törvényém leszen.

Ez a' Svéciai Király olly feltéssel vállalta fel az uralkodást, ha új Constitutiót, az az alkotmányt fognak az Ország Rendjei készíteni. E' részben is be tellyesítettett kivansága. Ez az új Constitutio Sz. Jakab Havának 6-ik napján nyomtatásban ki is

adatott, és közönségesse is tétetett, minekutánna az Országnek minden Rendei azt helybe hagyták, és kéz alá írásaikkal meg is erősítették volna. Ez az új Constitutio 114 tikkelyekben van bé foglaltatva, mellyeknek rövid summája a' következőkből áll:

1. Svétzia Ország a' Successiónak (Következésnek) rendi fzerént, örökös Status, melly successio az Ország Rendjei által ezután fog meg határozatni.

2. A' Király majestása szent, és ő a' maga tselekedeteiről szamot adni senkinek sem tartozik.

3. Valamint magának a' Királynak, úgy tisztselöinek is, tiszta Evangélika vallásúaknak kell lenni.

4. Ezen Constitutiónek fundamentomos tikkelyei fzerént a' Király maga uralkodik: úgy mindazáltal, hogy az alább említendő esetekben annak a' Status Tanátsnak javaslását, és tanats adását is bé veszi, mellyet a' Király értelmes, egyenes szivü, Svecia Orzági születésü, nemes, és nemtelen ferfiak között választani fog.

5. Ez a' Status Tanács kilentz tagokból fog állani, úgymint: Egy Törvényes dolgokra ügyelő Status Ministerből; egy külső dolgokra ügyelő ministerből, Hat Status Tanátsosokból, és egy udvari Cancellariusból. Minden Status Titoknoknak széki és voksa lesz a' Status Tanátsban, hogyha ő valamit akar elő adni, vagy pedig ha olly tárgyak fordulnak elő, mellyek az ő hivataljára tartoznak.

6. Négy Status Titoknokok lesznek, úgymint: egy a' hadi dolgokban; egy a' Kameralis dolgokban, a' Gazdaságban, és a' bányász dolgokban; egy a'

finantziára, kereskedésre, és fabrikákra tartozó dolgokban; egy az iskolai, vallásbeli, és az ispótyókra tartozó tárgyakban.

7. A' Status Tanátsban, minden kormányt illető dolgokat magának elő adattattya és el is intézi a' Király, (ki vévén a' ministerialis es hadi dolgokat, mellyeket maga egyedül folytat a' Fejedelem. Mindezek a' tárgyak, a' mellyekről kiki köteles leszen maga értelmét meg mondani, a' jegyző könyvekbe bé irattatnak.

8. Hogyha meg történne, hogy a' Királynak végzései vagy az uralkodás formájával, vagy a' kökönséges törvényekkel ellenkeznének, illyenkor a' Status Tanáts köteles leszen az ellen hathatossan protestálni; hogyha a' Protocollumban, avagy jegyző könyvben semmi világos ellenkező értelem nem tállatik, úgy kell tekinteni, mintha a' jelenvaló dolgok a' Királyt a' maga meg határozott értelmében meg erősítették volna.

9. A' Status Tanátsnak tagjai kötelesek magok tanátsadásaikért számolni akként, a' mint alabb meg fog mondattatni.

10. Az a' Status Titoknok, a' ki e', vagy ama dologban azt előadni köteles, szükség, hogy minekelötte a' Status Tanáts eleibe terjesztödne, arra egy Commissioban, melly a' Közönséges dolgokról való elkészülésnek nevezetik, eleve jól elkészüllyön. A' ministerialis dolgokat, a' Király, a' mint leg jobnak talállya, maga készíteti el, 's maga szolgáltattya ki. Az illy dolgokat vagy a' külső dolgokra ügyelő Status Minister, vagy az ő jelennemlétében az udvari Cancellarius, vagy valamellyik Status Tanátsos adja

elő, mellyet szabadon meg határoz a' Király, de illyenkör is kötelesek lesznek a' Tanácsadók a' magok tanácsokért jól állani.

11. Hogyha vagy háborút kezdeni, vagy békesseget szerezni akar a' Király: köteles leszen a' törvény szerént a' Status Tanácsot, és a' Status Titoknokokat öfzve hívni, a' dolgot eleikbe terjeszteni, és kinek kinek értelmét kérni, mellyértök mindenkor kötelesek lesznek felelni; de a' Királynak hatalmában áll azt meghatározni, 's eszközölni, a' mit az Ország javával meg egyezőnek lenni lát és itél.

12. Az egész hadi erő, avagy armádia egészen a' Király parantsolatjától függ ugyan; mindazáltal azoknak a' tisztségviselőknak jelenlétekben öfztya ki a' vezérői hivatalt, a' kiket ö maga ki rendel, meg halgattya ezeknek értelmeket, a' mellyekértök mindenkor felelni tartoznak. A' többi máfzor.

A' ma egy hete költ Kurirnak 23 ik lapján arról tudósítottuk az olvasó Publikumot, hogy a' most uralkodó Svéciai Király 13-ik Károly, magának ferfi magzati nem lévén, az Ország Rendeinek meg egyezésekkel és jóvánhagyásokkal Christian August Sleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburgi herczeget választotta Korona herczegnek. A' 15-ik Augustusi Dánia Orzági levelekből legközelebb azt olvassuk, hogy a' nevezett herczeg a' nékie ajánlott koronát a' Sveczia és Dánia Országok közt való háborúnak végződéséig el nem fogadja, és hogy ezen fontos tárgyat egészen a' Dániai Király jó tettzésétől függészi fel.